

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

JEWISH ARABIC LITURGIES.

II.

As a second instalment of my contributions to the above subject, I intend giving some specimens of Piyyutim in which Hebrew and Arabic are mixed. They are taken from two MSS., viz., *Cod. Loewe*, 14,¹ and *Cod. Montef.*, 379.² The mixture of languages appears much less strange and out of harmony, if we consider that, apart from their close relationship—vulgar Arabic in particular has even more striking resemblance to Hebrew than the classical language—the same characters are used.

Both Piyyutim are *Habdālāhs*. In L. the first is written twice: fol. 52, among a group of songs styled פייטנים מלוקטים, and fol. 67, as a drinking song, and is of a very convivial character. I reproduce both pieces, chiefly on account of their linguistic interest, as their poetic value is very small, and appears still less in the translation.

As to the distribution of the languages, in I. the second half verses are Hebrew, and so is also the whole of the lines concluding the strophes, with exception of the first. There are, however, encroachments on both sides. The final two words are Aramaic. In II. Arabic strophes alternate with Hebrew ones. The strophes have each a separate rhyme, but all the last lines rhyme with a refrain.

No. III. consists of a prose piece taken from MS. Loewe 18,³ which forms, with slight variations, the Arabic rendering of a narrative of the Talmuḍ *Berāchōth*, 58.⁴ In the

¹ See *Monatsschrift*, xxxviii., p. 406; I call it L, the first copy A, the second B.

² I call it M.

³ See *Monatsschrift*, *ib.*, p. 412.

⁴ Cp. *Yalkut* to Ezek. xxxiii. 29.

MS. the piece forms the concluding part of the homilies on the portion *Aharē Mōth*, and ends like all others in a rhymed prayer.¹ It is written in vulgar Arabic, which is occasionally intermixed with Persian and even Turkish words.

¹ For a series of homilies on שמני, taken from the same MS., see my *Arabic Chrestomathy*, etc., pp. 14-19.

I.

הבדלה מטרוןזא בלערביה

L., fol. 52°, 67°. M., fol. 165°.

I.	אנא אל איום ונורא	שדי נאדר בנבורה
	יא מן ירא ולא יורא	תרזקנא אלעשר ותורה
II.	אסראב לקדים לבאלי	אם אראהו אשמה
	למעצר מן עיניב אלדיאל	יין אדום והוא צח
	תריזקהו לי יא אלעאלי	לעלמי עד לנצה
	עסים רמונים טוב יינים	אשתה אשכח כל צרה יא מן
III.	למוראם לקדים אלבאלי	אידיא יחראר פסעודה
	נסכאר נחמיד אלקאדיר	בקול רינה ותורה
	יזמאע קאומו למובדאר	אל עיר ציון חמודה
	בחסד וברחמים אל תמים	ינאל אומה פדורה יא מן
IV.	מבאריך איסים מולאנא	בורא פרי גפנים
	חתא נה זדנא	יהיה ברוך מבנים
	די הווא גרס לנא	במה להסיר יגונים
	יין טוב יסיר כל מכאוב	וירחיב דעת קצרה יא מן

Superscription : L., פיוט מטרון.

I. A., אמן הוא יורא. M., ארזוקנא.

II. (A., v. III.). ¹ A., סראב. ³ A., יא ריב אלעאלי.

III. (A., v. II.). ¹ A., אסראב לקדים אלבאלי, error of the copyist.
M., שרב לקדים אידיא יחראר. עלא שלחן.

² B., נשכור ללמלך. M., אלקאדר.

³ (Missing in A.) M., בתוך קהל ועדה.
L., r., אלמבדר. — יגמע.

IV. ¹ (Missing in M.)—r. מבאריך. A., נבאריך.

² A., לנח. ³ A., די דאלייא גרסואנא.

ו. המי כחיר יא סאדא	ו. ¹ (M., v. IV.).
י' ילא אלכאבייא ראקרא	ח.תא מן ילקיני M., — אידא נשוף, ² M.,
כתורת לסחאב בלא פאיידיא	A., אצחאב, ³ A.,
יין אדמדם כעין דם	VI. ¹ r. אדם, see Marcel, <i>Voc. Fr.-Ar.</i> , s. v. <i>homme</i> . תסיב.
VI. בנאדם אידא תציב לכמאר	² r. — בקא לך. ³ r. אשרב אלכמר.
גוויז מא בקא לך פלעמאר	לספר ולחמר M. אלצרר. ⁴ r.
סראב לחמאר מעא לספאר	VII. ¹ A., ונתי ווליד לחכמים. ² AB. אלבקרר, r. אלבגרי.
אהובי אל תקח הגדי	
VII. גזלאן כבאש ומעאליף	
ואיילא כנות פאהים ועאריף	
לא תשרי לבקרי אסאריף	
ידידי אל תקח הגדי	

ו. ¹ (M., v. IV.). ² M., — אידא נשוף, ³ M., ח.תא מן ילקיני

A., אצחאב, ⁴ A.,

VI. ¹ r. אדם, see Marcel, *Voc. Fr.-Ar.*, s. v. *homme*. תסיב.

² r. — בקא לך. ³ r. אשרב אלכמר.

⁴ r. אלצרר. M. ולחמר לספר.

VII. ¹ A., ונתי ווליד לחכמים. ² AB. אלבגרי, r. אלבקרר.

II.

חבדלה מטרונוזא בעלערבייא

L., fol. 58°. M., fol. 164°.

I. חי העולמים הדרך רכב צלח שוכן מעונים אליהו הנביא שלח

יא אלא אהרן פרץ עלא קאוומך אדליל

כאליתו מאמחון יסבי וויברי מתיל אלעליל

ווירסלו ינון יכלצהו כלאץ גליל

מן באיין לגומאן פראז עליה וויסתרוא שוכן מעונים

II. ושלח מחרה גואל מבטח עמך

Superscription: L., פיוט מטרוז.

I. ¹ L., הדרך — L., שלח (cp. Ps. xlv. 5) — M., מרומים.

² M., קוומך אן דליל, — M., פרז — L., אילה.

³ M., יכלסו כלאם אלזאליל, ⁴ L., יסבי כדלך מתל עליל.

⁵ M., אלגוים יפוכנא אלמשיח.

נעלה בשירה לבית מרומך

בשפה ברורה יספרו את עצמך

אנו מקוים בשם האל בטה

שוכן מעוניים

III. עאלים מא בינא אלא אלוואחד פי סמא

רסלנא אלנואל נמסו כולנא לתמא

וויבשרנא זא למשיח נרנאו רדאה

אלקאוום אלהאיים פראז עליה וויסתראה

שוכן מעוניים

IV. נורא ואדיר החיש בבוא משיחך

עורה והאר חשכים ברב כחך

ושלח מהרה תשבי לקבץ עמך

קבץ נפוצות אל תוך הגן וטוב וצח

שוכן ישנים

V. קרבת לישועה לא תקנטוסי האייא סאמעין

קאדיר פי סאעא יפכנא רב אלעלאמין

נמשו סריעה לבית המקדש בית אלחאנין

ירושלים בית אלעבאדה וולפלחא

שוכן מעוניים

VI. בנאה אבינא יצחק יכלסנא פי האר לעראב

רא אלחאל בינא דאך יא מן נול למא וסוחאב

יא מן לא יולחאק לא תוסחב אלינא בחסאב

אנתא הווא רחים אלאה ארחמאן וצאלה

שוכן מעוניים

VII. קומו בצהלה שישו ושמחו וצהלה אל רם ונעלה

ולחר ציון תעלנו כל איש בגילה ישמח ויט אהל

חשב שבויים העם אשר הוא דל ושא

שוכן מעוניים אליהו הנביא שלח

II. In M. missing.

III. ¹ M., אללה — L., פסאמא. ² M., נמשי אל כול.

פי חמא. ³ M., באלמשיח, r. (missing in M. as well the following line).

V. ¹ L., קריבא — r. שי, M., לא תקנטו יא. ² M., יצרפהא.

בלאד אל עיבאד, ⁴ M., ובניו דאך בית אלחסיין, ⁵ M.

VI. L., פוואה בונא, — M., יפוכנא. ³ M., אלדי אלחאל בנא דאך.

אמן איכהו אלחאק, ² M., למוסאחאב, L.

III.

fol. 66ro.

מעשה פי ר' זירא ע"ה ליש צרב ואחד יהודי מלקות ליש בעל גויה רחא
 אלרשע אשתכא לאל סולטאן וקאל לסולטאן תעלאם יא מולאנא אלי
 סולטאן באן ר' זירא ביחכם גיר דסתורך וביקתל וביצרב גאבוי לסולטאן
 קאל לה עליש אצרבת הוא קאל לה יא סירי לאגל אנה גאמע חמארא ואל
 תורה קאלת ובכל בהמה לא תתן שכבתך וקאלת כל שוכב עם בהמה
 מות יומת קאל לה ענך שהוד קאל לה נעם גא אליהו זל ותשבה בצורת
 ואחד מן גמאעת אל סולטאן אמר אל סולטאן ילומה אל קתל קאל לה
 ר' זירא יא סירי אל סולטאן נחנה מן יום אלדי צרב מקדסנא רחא
 חוכמנא ואנעטא לכם ואלדי אנתי בתרדיו אעמלו מעה קער אל סולטאן
 ואלחכאם וצרב שורי וכאן ר' שילא חאצר פתח תומה וקאל לך יי
 הגדולה והגבורה וגו' ללאיכר קודאם אל סולטאן קאל לה אל סולטאן
 אש קולת קאל לה בסבא אלה אלדי זלק סלטנתכם מתל סלטנתנא קאל לה
 אל סולטאן היכר אנתי עבדכם ענדכם מערפה אקיעדאך עלא מזבתן
 אעטיתך דסתור תטלאע תקעוד עלא באבנא אעטא סיף בולאד וקעדה עלא
 באבא הוא קאער עלא באב אל סולטאן והוא טאלע דרך אל רשע תא
 ישתכי עלא ר' זירא פקאל אל רשע אללה ביעמלכם ללכאכין קאל לה יא
 רשע אל נזים תמתלו אלא אלחמיר כק בשר חמרים בשרם קאל לה בעבר
 בקול לסולטן אנכם בתסמוהם חמיר הוא עאבר בילקיהא לסולטאן קאל
 ר' שילא אל תורה קאלת הבא להרגך השכם להרגו וזאדא רודף הוא פקאם
 ר' שילא וצרבא בלסיף וקתלה סמע אל סולטאן קאל ולולא מא יסתחק אל
 קתל מא קתלה קאל ר' שילא גרא לנא נס פי הל ספוק נקול פיה דרשה
 רחא ללמדרש ודרש לך יי הגדולה הוא מעשה בראשית כק פיהא עושה
 גדולות עד אין חקר והגבורה האדי יציאת מצרים כק או הנסה אליים לבא
 לקחת לו גוי והתפארת היא אל שמס ואל קמר אלדי וקפהם יהושע כק
 וידם השמש והירח עמד וחנצח היא מלכות הרשעה שתפול במהרה וההוד
 היא מלחמת עמלק כק כי יד על כס יה כי כל בשמים ובארץ היא מלחמת

¹ לאי שי.² Often written thus in MS.³ For נאבה.⁴ *lissultān* (with art.).⁵ נחנא.⁶ Persian *discussion*.⁷ *pulād* (Persian).⁸ so! *hāl*.

סִיסְרָא כֶּן מִן הַשָּׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמַּסְלוֹתָם וּבֶאֱרֶץ הָיָא מִלְחַמַת נַחֲלִי
 אֶרְנוֹן כֶּן עַל כֶּן יֹאמַר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת יְיָ וּמִתְנַשֵּׂא הָיָא מִלְחַמַת נֶגַד כֶּן הַנְּנִי
 אֶלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ וְסוּבֵל לְכָל לְרֹאשׁ חֲתָא אֶל צוֹיבָאשִׁי אֶלְדִּי יִקְסֵם
 אֶל מָא מוּוֹכֵל מִן עֵנֵד אֱלֹה וְקֹאֵל בְּמִתְנִיתָא עֲלָא אִסֵּם ר' עֲקִיבָא לֶךְ יְיָ
 הַגְּדוּלָּה הָיָא שׁוֹקָאק אֶל בַּחַר כֶּן וִירָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה
 הָיָא בְּכוֹרוֹת מִצְרִים וְהַתְּפָאֶרֶת הָיָא מִתֵּן תּוֹרָה וְהַנֶּצֶחַ הָיָא יְרוּשָׁלַיִם וְהַהוּד
 הוּא בֵּית אֶל מְקַדֵּשׁ יְבִנִי אֱלֹהָהּ בְּסוֹרְעָהּ פִּי חֵיאתָנָא קֹאֵל ר' חִיָּיא בֶר אַבָּא
 קֹאֵל ר' יוֹחָנָן גְּמִיעַ אֶל אֲנִיָּיא מָא אַתְּנֵבָה אֱלָא לִזְמָאן מְשִׁיחָא לֹאן עֲהָב
 שְׂאִי אִין עֲצִים לֹאן עֵין לֹם קְשַׁעָתָא אֱלֹהִים זֹולְתֶךָ וְכַתִּיב מִה רַב טוֹבֶכָּךְ אֲשֶׁר
 צִפְנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלַת לְחוּסִים בְּךָ נֶגֶד פְּנֵי אָדָם

אל סאדאת	אללהם יא סייד
ואל בהגאת	יאעצים אלעז
וכראמאת	יא מן לך וקאר
אלמסתוראת	יא עאלם גמיע
ענאך אלכפייאת	יא מן לם מכפא
ואל רחמאת	יא כתיר אלרוק
אל כרוב ואלגמאת	יא כאשף
ואל בלייאת	יא ראפע אל שר
אל מלך ואל גברוואת	יא מן לך
לך אל כוברייאת	יא מן תצלאח
בפרחאת	אתי מסיחאך
בלשמם ואל קמרייאת	ואבני קדסך
בסאייר אלנגומאת	ונעבדך פיה
כאמלארת	בתסביחאת

כֶּן שִׁירֹו לִי כִי נִפְלְאוֹת עֲשֵׂה

⁹ Turkish, *sübāshī*, Talmud, חיש גרגייתא.

¹⁰ Nunation; see my remarks *R. E. J.*, No. 50, p. 261.

TRANSLATION.

I.

I. O Mighty God! O King girded with strength;
 Thou who seest all, but art thyself invisible,
 Grant us knowledge and wealth.

- II. Let us drink old wine, at the sight of which I rejoice,
The clear red wine pressed from the grapes of the vine.
O Most High, grant me its enjoyment for ever!
That juice of pomegranates, the choicest of wine,
Will I drink and forget all sorrow.
- III. When the old, long-preserved wine stands at the repast,
Let us be thankful, and praise God
With rejoicing and grateful voice.
May He gather his scattered people to Zion, the glorious city,
With mercy and grace may the All-perfect redeem the dispersed.
- IV. Praised be the name of the Lord, who created the wine;
May Noah, our ancestor, who planted for us
That which removeth grief, *be the most blessed of men.*
Good wine soothes all pain
And cheers the oppressed spirit.
- V. I am full of grief, and the tear runs from my eye¹
When the cask is low and the wine gone from the cup.
Many are the clouds, but they avail naught,
There is nothing in them to drink;
But wine, red like blood, increases strength.
- VI. O son of man, when thou findest wine,
Drink, and say not: Enough!
Enjoy thy remnant of life, and increase merriment and rejoicing,
With fat and roasted viands take wine both red and yellow.
Friend, partake not of the flesh of the kid, drink not the wine
which is white.
- VII. Slay deer, lambs and fatted calves, and prepare fine dishes.
If thou art cunning and a son of wise men,
Buy not old kine, and spend no money on it.
Friend, partake not of the flesh of the kid,
Because it is poor and lean.

II.

O Eternal, *in thy majesty ride* :
Thou who dwellest in the heights, send Elijah the Prophet.

¹ Perhaps imitation of the refrain in Ibn Gabirol's drinking song, ככלות ייני תרד עיני פלגי מים, see Kämpf, *Nichtandalus. Poesie*, etc., I. 183; II. 207.

- I. O God of Ahron, redeem thy oppressed people ;
In its desolate state it weeps and languishes like one
stricken.
Send *Finnōn* to rescue it with a great salvation :
Redeem it from the Romans,¹ that it may find rest.
- II. Send soon the good Messenger of thy people,
Let us go up to thy exalted Temple
With pure lips to sing thy power.
- III. The sole God in heaven, he knoweth our condition ;
Send us the Redeemer that we may all go up to Zion.
May he announce unto us : The Messiah has come,
Deliver the wandering people that it may find rest.
- IV. O Awe-inspiring, hasten the arrival of thy Messiah,
Awake and lighten the darkness by thy great power.
Send speedily the Tishbite to collect thy people ;
Gather the dispersed into the flowery garden.
- V. Help is near, despair not, O obedient ones !
The Almighty in heaven, the Lord of the world, will redeem us.
We will hasten to the Temple, the abode of the Merciful,
Jerusalem, the place of worship.
- VI. For the sake of our father Isaac, deliver us from this trouble ;
Look upon our condition, thou who descendedst in a cloud ;
O Inscrutable, do not reckon with us :
Thou art the merciful God.
- VII. Arise, rejoice and be mirthful !
Most High, bring us all to the mount of Zion in joy,
That we may there pitch our tents :
Return the exiles, the people oppressed and humble.

III.

R. Zērā² once sentenced a man to be flogged, as a punishment for his bad conduct. The culprit went to the king in order to complain. "Know, O King," said he, "that R. Zērā judges without thy authorisation, slays and flogs." They brought the Rabbi to the king, who said : "Why didst thou flog this man ?" He replied : "Because he violated the law." "Hast thou witnesses ?" asked the king. "Yes,

¹ For *Mohammedans*; in this form not to be found in Zunz, *Synagogale Poesie*, Beil. 16.

² In the Talmud it is R. Shīlah.

Elijah came in the form of one of the king's attendants," whereupon the king said the man deserved to be killed. R. Zērā said: "O Sultan, from the day of the destruction of our Temple, judgment has been taken away from us and given to you; what thou wishest I shall do with him." The ruler and the judges (once) were holding a sitting in court. R. Shilā, who was present, opened his mouth to explain the verse: *Thine, O Lord, is greatness and power*, etc. (1 Chr. xxix. 11). When he had well nigh finished, the ruler came to him and asked him: "What hast thou said?" "The praise of God," he answered, "who has created your dominion as well as he had ours." The king said: "Since thou art so wise, I will let thee sit on a cushion, and give thee permission to come and sit at my gate." He gave him a sword of steel and made him sit at his gate. There he sat when that wicked man came in order to complain about R. Zērā, and said: "God will prove you liars." He replied: "O most wicked of heathens, who are compared to asses, as is written" (Ex. xxiii. 20). The man answered: "I shall inform the king that thou hast called him an ass." R. Shilā thought, the law says: Should anyone come to slay thee, try to anticipate him, and this man has that intention. So he killed him with his sword. When the ruler heard it, he said: "Had he not deserved it, he would not have been killed." R. Shilā remarked: "A miracle has been performed for us by means of that verse on which I will give a *derāshā*." He went to the Bēth Hammidrash and lectured on the verse (see above): *Thine, O Lord, is greatness*, i.e., creation; *Strength*, exodus from Egypt; *Glory*, sun and moon which Joshua stopped; *Victory*, speedy subjugation of the dominion of wickedness; *Majesty*, war with Amalek; *For all that is in heaven and on earth*, war with Shinear; *On earth*, war against the valleys of Arnōn; *Exalted*, war with Gog; *For every head*, even the police officer who distributes the water is appointed by God. The Mishnah explains the verse, on behalf of R. Aqibha, as follows: *Greatness*, dividing of the sea; *Strength*, death of the first-born of Egypt; *Glory*, granting of the land; *Victory*, Jerusalem; *Majesty*, the Temple, may it soon be rebuilt in our life. R. Hiyya bar Abbā said on behalf of R. Yōhanan: Prophets will only appear until the time of the Messiah, for the future world is great. No eye has seen a *God besides thee*, and it is written: *How great*, etc (Ps. xxxi. 20).

O God, Lord of lords!

O thou who art long-suffering and forgiving;

O thou who knowest all mysteries;

O thou from whom no secret is hidden;

O thou who art great in granting and pitying;

O thou who removest grief and sorrows;

O thou who takest away evil and calamities ;
O thou who art the Most High ;
O thou who art magnificent ;
Rebuild thy sanctuary, where we will worship thee.
There also shalt thou be worshipped
By sun, moon and heavenly hosts
With perfect glorification, as it is written : *Sing ye* (Ps. xcvi. 1).

H. HIRSCHFELD.
